

Sygn. akt VI GC 169/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko: A. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 233.261,46 zł (dwieście trzydzieści trzy tysiące dwieście sześćdziesiąt jeden złotych 46/100) wraz z odsetkami umownymi (w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego – aktualna wysokość stopy według, której naliczane są odsetki wynosi 10 % w stosunku rocznym, z tym, że zgodnie z art. 481 k.c. ta stopa odsetek nie może być wyższa niż odsetki maksymalne za opóźnienie) naliczanymi od kwoty 199.650,72 zł od dnia 22 maja 2017r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 22.481,00 zł (dwadzieścia dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt jeden złotych) tytułem kosztów postępowania.

sygn. akt VI GC 169/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 września 2017 r.

Powód (...) Bank (...) S.A. w W. domagał się zasądzenia od pozwanej A. K. kwoty 233.261,46 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego – aktualna stopa wynosi 10 % w stosunku rocznym, z tym że zgodnie z art. 481 kc ta stopa odsetek nie może być wyższa niż odsetki maksymalne za opóźnienie, od kwoty 199 650,72 zł. od dnia 22.05.2017 r. do dnia zapłaty i kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że należność wywodzi z umowy o kredyt na rachunku bieżącym (...) zawartej z pozwaną w dniu 6.12.2012 r. , zmienionej aneksem nr (...). Pozwana pomimo wezwań i propozycji polubownego zakończenia sporu nie spłaciła kredytu w terminie.

Powód wskazał , że żąda:

- kwoty 233. 261,46 zł. - to kwota należności głównej /kapitał pomniejszony o kwotę wypłaconej gwarancji oraz o wpłatę z dnia 31.03.2016 r. i aktualnie wynosi 199 650,72 zł. / i należności ubocznych, tj. naliczonych odsetek umownych od 31.03.2016 r. do 21.05.2017 r. w wysokości 33 580,74 zł./ wskazanych w wyciągu z ksiąg bankowych,

- odsetek umownych /w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP – aktualna wysokość stopy wynosi 10 % w stosunku rocznych z tym, że stopa odsetek nie może być wyższa, niż odsetki maksymalne za opóźnienie/ naliczanymi od kwoty 199 650,72 zł. od dnia 22.05.2017 r. do dnia zapłaty w wysokości 10 % w stosunku rocznym.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie uwzględnił żądanie w całości wydając nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwana przyznała fakt zawarcia umowy kredytowej z dnia 6.12.2012 r. następnie zmienionej aneksem. Jednocześnie podniosła, że wobec trudnej sytuacji próbowała bezskutecznie wynegocjować warunki restrukturyzacji kredytu, ostatni raz 30.03.2016 r. wnosząc opłatę 25 000 zł., co ostatecznie doprowadziło do jej wypowiedzenia. Pozwana zarzuciła nieprzedłożenie wypowiedzenia umowy. Niezależnie od powyższego podniosła zarzut przedawnienia w tym odsetek od kredytu ratalnego, z uwagi na upływ trzyletniego terminu oraz ,częściową spłatę części zadłużenia dochodzonego pozwem w wysokości 25 000 zł. w postaci opłaty do wniosku o restrukturyzację.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał stanowisko w sprawie. Zakwestionował zarzut przedawnienia, a to z tego względu na fakt, iż umowa zawarta była do dnia 5.08.2015 r. w której to dacie kredyt nie został spłacony. Wypowiedzenie umowy nie było konieczne, jako że z dniem 6.08.2015 r. cała wierzytelność stała się wymagalna. Powód wniosł pozew w dacie 22.05.2017 r., a więc przed upływem trzyletniego okresu przedawnienia. Odnośnie wpłaty kwoty 25 000 zł wskazał, że została ona rozliczona, z uwzględnieniem poręczenia udzielonego przez (...) co do 15 000 zł. i na (...) co do 10 000 zł. Fakt ten został uwzględniony przy kwocie dochodzonej pozwem. Powód przyznał złożenie wniosku restrukturyzacyjnego przez pozwaną, która jednak nie wypełniła warunków restrukturyzacji dokonując tylko jednej w/w wpłaty. Pozwana pomimo występowania z wnioskami z dnia 7.02.2017 r. i 17.05.2017 r. nie dokonała żadnych innych wpłat. Dalej powód podniósł uznanie przez pozwaną długu poprzez zwracanie się o jego rozłożenie na raty.

Na rozprawie strony podtrzymały stanowisko, pozwana wniosła o skierowanie sprawy do mediacji, na co zgody nie wyraził powód.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 6.12.2012 r. powód (...) Bank (...) S.A. w W. i pozwana A. K. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo – Handlowa (...) A. K. zawarły umowę odnawialnego kredytu obrotowego (...) nr (...) w ramach limitu kredytowego 200 000 zł. Umowa została zmieniona aneksem nr (...) który zmieniono limit kredytowy na 500 000 zł. i koniec okresu kredytowania oraz datę spłaty na dzień 5.08.2015 r.

W razie braku spłaty kredytu w w/w terminie należność stawała się przeterminowana i wymagalna .

Odsetki od udzielonego kredytu ustalone naliczane były od pierwszego dnia wypłaty kredytu w miesięcznych okresach obrachunkowych i pobierane z rachunku w dniu zakończenia każdego okresu obrachunkowego, który był miesięczny i liczony od dnia postawienia kredytu do dyspozycji kredytobiorcy. Zadłużenie z tytułu niespłaconych odsetek stawało się wymagalne w następnym dniu po upływie umownego terminu spłaty.

Strony na wypadek opóźnienia w spłacie kredytu przewidziały odsetki umowne według zmiennej stopy procentowej określonej w uchwale zarządu (...) i obowiązujące w okresie za który miały być naliczane.

dowody: umowa kredytu z dnia 6.12.2012 r. wraz z aneksem k. 11-16,

Pozwana nie spłaciła kredytu pomimo upływu umówionego terminu płatności. Częściowo kredyt spłacił poręczyciel Bank (...) w ramach udzielonej gwarancji de minimis. Na datę 17.12.2015 r. do zapłaty z tytułu kapitału pozostało 199

650,72 zł. Pozwana zwracała się do powoda o restrukturyzację kredytu, wnosząc o rozłożenie go na 48 rat i dokonując jednorazowej wpłaty w dacie 31.03.2016 r. kwoty 25 000 zł. , przy czym zgodnie z pismem z daty 10.03.2016 r. warunkiem restrukturyzacji była wpłata minimum 3 rat po 25 000 zł., począwszy od marca 2016 r.

Powód zaliczył w/w wpłatę w wysokości 10 000 zł. na poczet odsetek karnych bez zmiany dla wysokości kapitału, który pozostał w wysokości 199 650,72 zł. Kwotę 15 000 zł. rozliczył w ramach poręczenia (...) /okoliczność bezsporna jako niezakwestionowana przez pozwaną/. Powód wzywał pozwaną do zapłaty pismem z daty 27.04.2017 r.

Pozwana ponownie zwróciła się restrukturyzację zadłużenia pismem z daty 17.05.2017 r , nie kwestionując zadłużenia.

dowody: pismo z daty 27.04.2017 r. k. 17 -18, potwierdzenie przelewu k. 39, wnioski restrukturyzacyjny k. 74-78, pismo z daty 10.03.2016 k. 79-81, pismo z 7.02.2017 r. k. 82, pismo z 17.05.2017 r. k. 83, pismo z 3.02.2017 r. k. k. 84 , zestawienie operacji k. 85-90, szczegóły operacji k. 91, historia operacji na kontrakcie kredytowym k. 92, -93,

W dacie 22.05.2017 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) z którego wynikała :

- należność główna /niespłacony kapitał/ 199 650,72 zł. ,
- odsetki naliczone do dnia 21.05.2017 r. w wysokości 33 580,74 zł.

oraz dalsze odsetki naliczane od należności głównej od dnia 22.05.2017 r. wg zmiennej stopy procentowej obowiązującej w banku na datę wyciągu wynoszącej 10 % w stosunku rocznym wg stopy oprocentowania obowiązującej w (...) SA na dzień wystawienia wyciągu, dla należności przeterminowanych.

dowody: wyciąg z ksiąg bankowych k. 6, pełnomocnictwo k. 9, pełnomocnictwo k 10, komunikat nr 1 k. 9497, wyciąg z taryfy opłat i prowizji k. 98-105,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane powyżej dowody z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony postępowania co do swojej autentyczności i nie budziły także takich wątpliwości Sądu. Sąd oddalił wnioski dowodowe z przesłuchania świadka M. M. (1) pracownika Banku , jako zgłoszonego na okoliczności już wykazane zgodnie z wnioskiem dowodowym , a to składania wniosków o restrukturyzację zadłużenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powód domaga się zapłaty wywodząc żądanie z umowy kredytowej.

Stosownie do art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Fakt zawarcia umowy oraz jej treść pozostawały poza sporem.

Zwrot kwoty kredytu jest podstawowym obowiązkiem obciążającym kredytobiorcę, a aktualizuje się on z chwilą określoną w umowie. Pozwana pomimo upływu daty spłaty, zapłaty nie dokonała. odmawiając zapłaty kwoty żądanej pozwem powołała się na częściową spłatę oraz podniosła zarzut przedawnienia.

Niezasadnym był zarzut naruszenia art. 75 c ustawy Prawo bankowe, który ustanawia dodatkową ochronę kredytobiorcy, dając mu możliwość podjęcia działań celem odroczenia spłaty czy możliwość złożenia wniosku o restrukturyzację. W przedmiotowej sprawie już po dacie wymagalności kredytu, z uwagi na upływ terminu spłaty, pozwana prowadziła takie rozmowy z Bankiem, który wyznaczył jej warunki przystąpienia do restrukturyzacji, a których ostatecznie nie spełniła. Pozwana nie została wbrew swoim argumentom zaskoczona skorzystaniem przez Bank z przysługujących mu środków prawnych i wniesieniem powództwa. Powyższy zarzut był tym bardziej

niezasadnym, iż w sprawie kredyt nie został postawiony w stan wymagalności na skutek wypowiedzenia przez Bank (a tym kontekście zarzut został podniesiony), ale na skutek upływu umownego terminu spłaty.

Odnosnie zarzutu zapłaty kwoty 25 000 zł., to powód już w pozwie wyjaśnił, że kwota objęta następnie wyciągiem z ksiąg bankowych uwzględnia obok zapłaty wypłaconej gwarancji , także wpłatę z daty 31.03.2016 r. , przy czym w kolejnym piśmie procesowym wyjaśnił, iż częściowo w wysokości 15 000 zł. została ona zaliczona na poczet rozliczenia poręczenia (...) częściowo w wysokości 10 000 zł. na poczet kredytu. Z załączonego dowodu z historii operacji na kontrakcie kredytowym wynikało zaliczenie wpłaty 10 000 zł. na poczet odsetek karnych, bez zmiany dla kapitału, który pozostał na poziomie 199 650,72 zł., tj. pozostałym po spłacie w ramach spłaty gwarancyjnej i wskazanej ostatecznie w pozwie. Pozwana w ramach relacji przedprocesowych z powodem oraz w trakcie procesu nie kwestionowała sposobu zaliczenia tej wpłaty. W szczególności nie kwestionowała wysokości długu wskazanego w piśmie z daty 27.04.2017 r. , wnosząc pismem z daty 17.05.2017 r. o zawarcie ugody.

Zarzut przedawnienia także okazał się bezzasadny.

Stosownie do art. 123 § 1 pkt 2 kc przerwanie biegu przedawnienia następuje przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje.

W przedmiotowej sprawie znajdzie zastosowanie trzyletni termin przedawnienia jako związany z działalnością gospodarczą powoda /art. 118 kc/. Bieg początku terminu przedawnienia należy ustalić w oparciu o art. 102 § 1 kc, zgodnie z którym bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Sąd miał przy tym na uwadze, że także tak zwane „odsetki kapitałowe”, ustalone przez strony jako zapłata za korzystanie z kapitału, przedawniają się z upływem 3-letniego terminu z art. 118 kc.

Powód w pozwie wskazuje, iż dochodzi należności z tytułu kapitału, czego pozwana nie kwestionowała, a co wynikało też z dowodów w postaci wyciągu z ksiąg bankowych i historii operacji. Odsetki kapitałowe miały być pobierane w okresach obrachunkowych na bieżąco z rachunku bankowego. Pozwana podnosząc zarzut przedawnienia nie podniosła, aby zaległe były także roszczenia z tytułu odsetek kapitałowych i za jaki okres. Ponadto z chwilą kapitalizacji zaległe odsetki stając się częścią należności głównej, od której z ograniczeniami wynikającymi z art. 482 kc należą się odsetki za opóźnienie za dalsze okresy, przestają mieć charakter samodzielnego świadczenia. Kapitalizacja odsetek, rozumiana jako doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy, stosownie do treści art. 482 § 1 kc prowadzi do przekształcenia zaległych odsetek w świadczenie główne i od chwili doliczenia nie można już mówić o istnieniu odsetek /V CSK 732/14 - wyrok SN - Izba Cywilna z dnia 24-09-2015/. Stąd też nawet w razie ujęcia w kapitale dochodzonym w sprawie tzw. odsetek kapitałowych nie można był ich traktować w kategoriach odrębnego roszczenia odsetkowego , z wszystkimi tego konsekwencjami.

W przedmiotowej sprawie termin spłaty kredytu ustalono na datę 5.08.2015 r., z tą też datą najwcześniejszą można wiązać początek biegu terminu przedawnienia. Zważywszy na termin wniesienia pozwu 22.05.2017 r., to trzyletni termin przedawnienia został przerwany z myśl art. 123 § 1 pkt 1 kc.

Kolejną kwestią jest, że uznanie długu także przerywa bieg terminu przedawnienia /art. 123 § 1 pkt 2 kc /. Pozwana w okresie biegu przedawnienia jeszcze przed datą wniesienia pozwu ponawiała wnioski o rozłożenie długu na raty, nie kwestionując zadłużenia co do wysokości i zasady. Kolejnymi pismami, a to 16.02.2016 r. , 7.02.2017 r. , 17.05.2017 r. wnosząc o zawarcie ugody czy rozłożenie na raty uznała dług. Było to uznanie niewłaściwe, które jest oświadczeniem wiedzy zobowiązanego, wyrazem jego świadomości istnienia skierowanego przeciwko niemu roszczenia (podobnie wyr. SN z 7.3.2003 r., I CKN 11/01, Legalis). Przy czym dla skuteczności uznania niewłaściwego nie jest wymagane istnienie po stronie zobowiązanego zamiaru wywołania skutku prawnego (przerwania biegu przedawnienia).

Odnośnie zaś roszczenia w zakresie odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie w wyliczonej kwocie 33 580,74 zł., to te naliczane były od należności głównej za okres od 31.03.2016 r. do 21.05.2017 r. stąd także co do nich bieg trzyletniego terminu przedawnienia został przerwany tak oświadczeniem pozwanej jak i wniesieniem pozwu.

Odnośnie odsetek z tytułu opóźnienia to zgodnie z art. 481 § 1 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

§ 2¹. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

§ 2². Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

Wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie wynosiła od daty 1.01.2016 r. 7 % w stosunku rocznym. /Obwieszczenie Min. Spr. z dnia 7.01.2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie/ .

Żądanie zapłaty odsetek umownych z tytułu opóźnienia w zapłacie kapitału w wysokości aktualnie 10 % w stosunku rocznym przy zastrzeżeniu , iż nie może być wyższa niż odsetki maksymalne, w zakresie tak odsetek żądanych i wyliczonych na dzień poprzedzający wniesienie pozwu jak też zasądzanych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, znajduje oparcie w powołanym przepisie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości orzekając w pkt I wyroku na podstawie art. 69 ustawy Prawo bankowe oraz art. 481 kc.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, statuującym zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania, a na które po stronie powoda złożyły się koszt opłaty od pozwu 11 664 zł., opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17 zł. i zastępstwa procesowego 10 800 zł. /§ 2 pkt 7 rozp. Min. Spr. z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych/ .